

هو العليم

مقام حضرت زهرا عليها السلام در اعراف

حضرت علامه آية الله حاج سيد محمد حسين

حسيني طهراني

معاد شناسی، جلد ۱۰

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مقام حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا سلام الله  
علیها کجاست؟ آیا آنها بر اعراف است، و یا در  
مراتب و درجات پائین تر؟

هیچ شکی نیست که آن مقام مقدس نیز در طراز  
مقام فرزندان از پیشوایان و ائمه اهل بیت است، و  
علت آنکه در این روایات تصریح به وقوف  
آنحضرت بر اعراف نشده است، به جهت آنستکه  
ضعفاء عقول حقیقتاً اعراف را کوهی مثلاً به مثابه  
جبال دنیا تخیل می کنند، و بنابراین صعود آن مخدره  
بر فراز کوه و تلّ، منافی مقام حیا و عصمت است. با  
آنکه حال آن بی بی در محشر و سائر مشاهد با ائمه  
یکسان است، و با آنکه آن مخدره نیز بر بالین هر  
شخص محتضر هنگام مرگ حاضر می شود، ولی در  
روایات احتراماً لِجَلَالِهَا نامشان را نبرده اند، و  
مخصوصاً در روایات ذکر شده که برده نشدن نام به  
علت قصور ادراک و فهم عامّه است.

زیرا آنان نمیدانند که در مقام عالی اعراف که از

بهشت عالی تر است و حجاب اقرب است، عنوان  
انوثیت در مقابل ذکوریت نیست؛ همه این عناوین  
برداشته می شود، این عناوین متعلق به پایین اعراف  
و متعلق به بهشت و دوزخ است، و لذا نام مقدس آن  
بی بی منطوی در عنوان رجال آمده است در این آیه  
مبارکه: ﴿وَعَلَىٰ الْأَعْرَافِ رِجَالٌ﴾.

همچنانکه بدون شبهه نام آن بی بی منطوی در  
عنوان رجال است در آیه مبارکه نور:

﴿فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَ يُذَكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَ  
يُسَبَّحَ لَهُ وَ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَ الْأَصَالِ \* رِجَالٌ لَا تُلْهِهِمُ  
تِجْرَةٌ وَ لَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَ إِقَامِ الصَّلَاةِ وَ إِيْتَاءِ الزَّكَاةِ  
يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَ الْأَبْصَارُ﴾.<sup>۱</sup>

«در خانه‌هایی که خدا رخصت داده است که  
رفعت یابد و نام او در آنجاها برده شود، تسبیح خدا  
را می نمایند در صبحگاه و شبانگاه مردانی که هیچ  
کسب و تجارتي آنان را غافل نمیدارد از یاد خدا، و  
نه از اقامه نماز و نه از دادن زکوة. و از روزی که  
دل‌ها و چشم‌ها از آن روز در وحشت و اضطراب

---

<sup>۱</sup> سوره النور (۲۴) آیه ۳۶ و ۳۷.

است در واهمه و دهشت هستند.»

باری، مجال ضیق است که در این باره قدری بیان  
و قلم را گسترده داریم، تا اخلاء روحانی و برادران  
ایمانی بدانند که مقام و درجه این زن که افتخار  
هزاران پیغمبر و امام، و شفیعه صدیقان و شهیدان و  
پیامبران اُولوا العزم است، تا چه حدّ و چه غایت  
است! او سرّ رسول الله است، او جوهره و سلاله  
نبوّت است، که رسول خدا دست او را می‌بوسید، و  
بر جای خودش می‌نشاند، و پیوسته در بیتش میرفت،  
و هر وقت از سفر و غزوه مراجعت میکرد، اوّل به  
دیدن او در خانه او میرفت.<sup>۱</sup>

---

<sup>۱</sup> معاد شناسی، ج ۱۰، ص ۶۴.